

תפ"ח 25111/04/19 - מדינת ישראל נגד אסלאם אלשאחיה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 25111-04-19 מדינת ישראל נ' אלשאחיה
(עציר)

בפני	כבוד סגנית הנשיאה השופטת יעל רז-לוי - אב"ד
	כבוד השופטת גילת שלו
	כבוד השופט אהרון משניות
בעניין:	המאשימה
	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עוה"ד מורן גז
נגד	
הנאשם	אסלאם אלשאחיה
	ע"י ב"כ עוה"ד רמזי קטילאת

גזר דין

השופט א' משניות:

א. כללי

הנאשם הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו ב"כ הצדדים, בעבירה של הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור ושעונשה מאסר עולם חובה לפי סעיף 28 (א)(3) לחוק המאבק בטרור, תשע"ו - 2016 (להלן: חוק המאבק בטרור); בעבירה של החזקת חפץ אסור מסוכן במטרה לסכן חיי אדם המהווה מעשה טרור, לפי סעיף 52(ב)(1)(ב) בנסיבות סעיף 52(ב)(3) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב - 1971, בצירוף סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור; בעבירה של ניסיון לרצח שהוא מעשה טרור, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין), בצירוף סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור; וכן בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות המהווה מעשה טרור, לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(1) לחוק העונשין, בצירוף סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור (שתי עבירות).

להלן תמצית העובדות המפורטות בכתב האישום:

מפרט האישום הראשון עולה כי בתאריך 14.3.19 החליט הנאשם, שהיה באותו מועד אסיר בכלא קציעות, להרוג קצין יהודי בשירות בתי הסוהר, "כנקמה על החלטתו של השר לביטחון פנים דאז גלעד ארדן, לשבש את קליטת הטלפונים הניידים בכלא קציעות, וכן משום שסבר שהסוהרים מרבים בחיפוש", כלשונו של כתב האישום שבו הודה הנאשם. יצוין כי בכתב האישום לא נכתב מאומה על הרקע למאסרו של הנאשם, אולם בטיעונים לעונש ציין ב"כ המאשימה "כי הנאשם שפוט ל- 19 שנה על עבירות ביטחון ובזמן ביצוע העבירה היה יושב בבית הסוהר מחודש דצמבר" (עמ' 101 ש' 16).

לצורך מימוש החלטתו, הכין הנאשם שתי סכינים מפיסות מתכת שחתך ממגשי האוכל בכלא, שאותן השחזר וצירף להן ידיות מפלסטיק שמצא. את ידיות הפלסטיק עטף בניילון, האחת בניילון ירוק, והשנייה בניילון אדום, ובכך יצר שתי סכינים שאורכן 17.5 ס"מ ו- 15.5 ס"מ בקירוב, ואורך הלהב שלהן 5.5 ס"מ ו- 6.5 ס"מ בקירוב, שאותן הסתיר מתחת למזרון מיטתו.

מפרט האישום השני עולה כי בתאריך 24.3.2019 בשעה 19:30 או בסמוך לכך, הועברו האסירים השוהים באגף 4 בכלא קציעות, וביניהם הנאשם, מאגף 4 לאגף 3, לצורך עריכת חיפוש באגף 4. הנאשם נטל עמו את שתי הסכינים הנ"ל, והכניס כל אחת מהן לכיס המעיל אותו לבש. בזמן המעבר בין האגפים הבחין הנאשם בקצין שב"ס, שגיא שילואן (להלן גם המתלונן 1), הוציא את הסכין הירוקה מהכיס הימני של המעיל, הסתער לעברו של שגיא ודקר אותו בצווארו בכוונה לגרום למותו, תוך שהוא צועק "אללה הוא אכבר".

הנאשם רצה לדקור את שגיא דקירה נוספת, אולם קצין השב"ס אבי נחמני (להלן גם המתלונן 2) שעמד בקרבת מקום, חש לעזרתו של שגיא ונאבק בנאשם, ובמהלך המאבק דקר הנאשם את אבי בכתפו השמאלית.

דקירתו של הנאשם את המתלונן 1 גרמה לחתך בצווארו באורך 3 ס"מ, והדקירה שדקר את המתלונן 2 גרמה לחתך בכתפו. במעשים הללו ניסה הנאשם לרצוח את המתלונן 1 ופצע אותו כשהוא נושא נשק קר, וכן פצע את המתלונן 2 כשהוא נושא נשק קר.

הנאשם עשה את מעשיו הנ"ל מתוך מניע דתי, מדיני, לאומני או אידיאולוגי, במטרה לעורר פחד ובהלה בציבור או לאלץ את הממשלה או רשות שלטונית אחרת לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה.

במסגרת הסדר הטיעון עליו הודיעו ב"כ הצדדים ביום 7.6.21, חזר בו הנאשם מכפירתו והודה בעובדות כתב האישום. עוד הוסכם, כי המאשימה תבקש להשית על הנאשם עונש של 12 שנות מאסר בפועל במצטבר לתקופת מאסרו הנוכחי, ואילו ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה לעניין רכיב המאסר בפועל. כן הוסכם, כי על הנאשם יוטל פיצוי בסך של 90,000 ₪ עבור המתלונן 1 וכן פיצוי נוסף בסך 30,000 ₪ עבור המתלונן 2, ובנוסף על כך יגזר על הנאשם מאסר מותנה, שייקבע ע"י בית המשפט לפי שיקול דעתו.

עוד הוסכם כי תשלום הפיצוי לשני המתלוננים יהיה תנאי להסדר, וככל שלא יופקד טרם הטיעונים לעונש, המאשימה תהיה רשאית לטעון לעונש באופן חופשי.

ראוי לציין כי הסדר הטיעון נחתם לאחר שנשמעו ראיות בתיק, שבמהלכן העידו 3 עדים והוגשו 16 מוצגים במסגרת פרשת התביעה, הנאשם העיד במסגרת פרשת ההגנה, ואף נקבע מועד לסיכומים.

ב. טיעוני הצדדים

טיעוני ב"כ המאשימה

ב"כ המאשימה הגיש את תדפיס הרישום הפלילי של הנאשם (סומן מא/1). בטיעונו פירט ב"כ המאשימה תחילה את העבירות בהן הורשע הנאשם באישום הראשון, וציין כי הערכים המוגנים בעבירות הללו הם שמירה על חיי אדם ושמירה על הסדר בבתי הסוהר. אשר לחלקו של הנאשם בביצוע העבירות, טען ב"כ המאשימה, כי הנאשם היה המתכנן והמבצע היחיד של העבירות הללו, והוא נושא במלוא האחריות לכך. לדבריו, מתחם העונש הראוי לאישום הראשון הוא

6 - 12 שנות מאסר.

אשר לאישום השני, טען ב"כ המאשימה כי העונש המרבי בגין העבירה של ניסיון הרצח שבה הורשע הנאשם באישום השני, הוא 25 שנות מאסר, וכי העונש המרבי בגין העבירה הנוספת שבה הורשע באישום זה, של פגיעה בנסיבות מחמירות, הוא 12 שנות מאסר. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו את החומרה היתירה בעבירות הללו, ואת חומרת הפגיעה שיש בהן בערך המוגן של קדושת החיים.

ב"כ המאשימה הפנה את בית המשפט לאסופת פסיקה שעוסקת באירועים של דקירה על רקע לאומני ללא מעשה טרור, ולא בין כותלי בתי הסוהר, וציין כי כשמדובר בקטינים העונשים נעים בין 11 ל-13 שנות מאסר, וכשמדובר בבגירים העונש חמור יותר ויכול להגיע עד 18 שנות מאסר.

ב"כ המאשימה טען, כי מדובר באירוע שיש בו נסיבות חומרה חריגות, שכן מדובר באירוע שהתרחש בין כותלי בית הסוהר, שתוכנן במלואו ע"י הנאשם, שאף ביצע הכנות למימוש תכניתו. ב"כ המאשימה טען עוד כי יש לקחת בחשבון את פוטנציאל הנזק שהיה אמור להיגרם ממעשיו של הנאשם, את מטרתו של הנאשם וכן את הנזק שנגרם בפועל, בפציעות שנגרמו לשני קציני שב"ס, בעקבות הדקירות שדקר אותם הנאשם, כאשר המתלונן 1 אף סבל מטרומה בעקבות הדקירה, ובשל מצבו אף לא זומן להעיד בבית המשפט.

אשר למתחם העונש ההולם טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש נע בין 12 ל-20 שנות מאסר, והוסיף כי ראוי היה למקם את עונשו של הנאשם בחלק העליון של המתחם, בגלל נסיבות החומרה שבמעשיו. עם זאת, מאחר ועד תביעה מרכזי - המתלונן 1 לא העיד, ומאחר והמאשימה ייחסה חשיבות רבה לפיצוי של הנפגעים, בסכום לא מבוטל שהוסכם על הנאשם, עותרת המאשימה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה, בכפוף לתשלום מלוא סכום הפיצויים שהוסכם בין הצדדים, ביחד עם ענישה נלווית. יצוין כי ב"כ המאשימה לא התייחס במפורש לשאלה אם המתחם המבוקש הוא על שני האישומים יחדיו, אשר יש לראותם כאירוע אחד, או שמא כוונתו למתחם ביחס לאישום השני בלבד, ובדיון להלן נתייחס לעניין זה.

טיעוני ב"כ הנאשם

מנגד טען ב"כ הנאשם, כי ההגנה קיימה את חלקה בהסדר, בכך שהפיצוי שהוסכם בסך 120,000 ₪ הופקד לטובת המתלוננים. אשר לאישום הראשון, שבו הורשע הנאשם בין היתר בעבירת הכנה לביצוע עבירה שעונשה מאסר עולם חובה, טען ב"כ הנאשם כי מדובר בעבירה חריגה שמתייחסת לשלב טרום הניסיון, בניגוד למקובל בדיני העונשין, ועל כן יש לקחת בחשבון שהיא "מאוד בוסרית במיוחד שזה מיוחס לעצם החזקת הסכין" כלשונו (עמ' 101 ש' 28). לכן, לטענתו המתחם שעתרה לו המאשימה ביחס לאישום זה גבוה מדי, ואינו הולם את טיב המעשה ונסיבותיו.

באשר לאישום השני, טען ב"כ הנאשם, כי יש מקום להתייחס לנסיבות ביצוע העבירה ולנזק הקונקרטי שנגרם כתוצאה מהדקירות של הנאשם, כשלדבריו מדובר בנזק מינורי, ולא מדובר בנזק ממשי "שקרוב להשלמת העבירה של עבירת הרצח, גם ברמת הניסיון, נמצאים ברף מאוד תחתון מבחינת הנזק" כלשונו.

ב"כ הנאשם טען עוד, כי מדובר באחד התיקים הראשונים שבהם שינתה התביעה ממדיניותה בעבירות של תקיפת סוהרים, ובחרה לעשות שימוש בסעיף חוק המחמיר עם הנאשם, אף שבעבר, בנסיבות חמורות יותר, בחרה המאשימה בסעיפי חוק מקלים הרבה יותר. ב"כ הנאשם הפנה בעניין זה לתפ"ח 10549-06-15 מ"י נ' חמזה, שבו נדון הנאשם

ל-5 שנות מאסר לאחר שדקר סוהר בצווארו ובפניו בעת שריצה 13 שנות מאסר בגין עבירות ביטחון, וציין כי מדובר בחבלה בלחיו של הסוהר באורך 15 ס"מ ועוד שתי חבלות נוספות, ומדובר בפגיעות חמורות יותר מאלה שבהן הורשע הנאשם.

אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, טען ב"כ הנאשם כי הנאשם נפגע בשל אלימות קשה שהופעלה כלפיו במהלך האירוע, והגיש שתי תמונות שמתעדות זאת. כמו כן הפנה ב"כ הנאשם לעדותו של הנאשם בבית המשפט, ממנה עולה כי מחלת אביו והניתוק ממשפחתו בשל המיסוך הסלולרי, העצימה את מצוקתו. ב"כ הנאשם התייחס גם למצבו הנפשי של הנאשם כעולה מהרישומים הרפואיים של שב"ס, לרבות בדיקה פסיכיאטרית שנערכה לנאשם בשנת 2016, וטען כי קיימות נסיבות "המקרבות אותנו לסייג הנוגע למידת אחריותו של הנאשם", ואף הגיש אסופת מסמכים רפואיים שסומנה נ/2.

אשר למתחם העונש ההולם, טען ב"כ הנאשם, כי עתירתה של המאשימה לעונש אינה מבוססת, שכן באישום הראשון טענה המאשימה למתחם ענישה הנע בין 6 ל-10 שנות מאסר שלטענתו אינו עומד בהלימה לעבירה של ייצור סכין מאולתרת, ומכאן עתירתו לקבוע מתחם ענישה בגין כל האירועים הנע בין 7 ל-10 שנות מאסר, ולמקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם.

ג. דיון והכרעה

בפתח הדברים, ראוי לציין את המובן מאליו, כי לא יכולה להיות מחלוקת בדבר החומרה הרבה שיש בעבירות אלימות בכלל, ובעבירת ניסיון הרצח על רקע אידיאולוגי בפרט. היטיב לתאר זאת בית המשפט העליון בע"פ 10111/16 יחיא נ' מדינת ישראל (15.2.2018) פס' 3, ובשל חשיבותם של הדברים נביאם כלשונם:

"מקרה זה חמור עד מאוד. המדובר בניסיון לרצוח אדם רק בשל היותו יהודי, והמערער אף הגדיל לעשות כאשר בחר ביום מעשה בחייל יהודי. רצח אידיאולוגי או ניסיון לרצח כזה פוגע לא רק בקורבן, אלא אף באושיות הדמוקרטיה. הוא מעלה את שנאת החינם בחברה לרף חדש - מהמסד עד הטפחות. האלימות מתפשטת והופכת למגוונת יותר. חברה חייבת להגן על עצמה ממעשים כאלה. כוונת העבריין האידיאולוגי האלים ששואף לתוצאה קטלנית אינה מכוונת כלפי היחיד, אלא כלפי קבוצה שהקורבן הבודד נושא בעול. מטרתו של המערער הייתה להרוג חייל יהודי... על בית המשפט לדבר בעניין זה בקול ברור, צלול ומחמיר."

באותו עניין דובר בנאשם תושב איו"ש שרכש סכין כדי לבצע פיגוע, נכנס בלא היתר לישראל, הגיע לעפולה, וכשראה חייל לבוש מדים, דקר אותו דקירה אחת בבטנו, ולאחר שהחייל התמוטט דקר אותו שתי דקירות נוספות בצווארו ופצע אותו קשה, עד שאותו חייל שוחרר מצה"ל עקב אי כשירות נפשית, בשל טראומה קשה שסבל ממנה בעקבות הפגיעה הקשה. הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון רצח, וכן בעבירה של החזקת סכין שלא כדין, ובריבוי עבירות של כניסה לישראל שלא כדין, ובית המשפט המחוזי גזר עליו 17.5 שנים של מאסר בפועל, והערעור שהגיש על חומרת העונש נדחה. בכל אופן, הדברים שנאמרו באותו פסק דין ביחס לחומרה היתירה של העבירה שבה הורשע הנאשם שם, יפים אף לעניינו של הנאשם שלפניו שהורשע באותה עבירה.

1. קביעת מתחם העונש ההולם

עמוד 4

בבואנו לדון בקביעת מתחם הענישה, יש לציין בפתח הדיון כי אף שהצדדים לא התייחסו בטיעוניהם לשאלה אם מדובר באירוע אחד או שמא בשני אירועים, מצאנו לקבוע כי מדובר באירוע אחד שכולל את כל העבירות שבכתב האישום. זאת, בהתאם למבחן הקשר ההדוק שנקבע בעניין **ג'אבר** (ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.2014), בפסקה 5 לחוות דעתה של השופטת דפנה ברק-ארז) אשר לפיו, ככלל, מסכת התרחשויות תסווג כאירוע אחד אם כל ההתרחשויות בוצעו בסמיכות זמנים והן חלק מתוכנית עבריינית אחת, וזה בדיוק המצב בנסיבות שלפנינו.

שאלה נוספת שיש להידרש אליה היא האם בכלל צריך לקבוע מתחם ענישה, כאשר בין הצדדים קיים "הסדר טווח", אשר לפיו המאשימה טוענת לעונש מסוים, וההגנה חופשית בטיעוניה. מדובר בעניין שלא הוסדר במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, ונשמעו בו דעות לכאן ולכאן (לסקירה מפורטת על הגישות השונות ראו בפסק הדין שניתן בבית משפט זה בתפ"ח 10166-05-21 **מדינת ישראל נ' חסאן** (11.5.2022)), אולם דומה כי הדעה הרווחת בפסיקת בית המשפט העליון היא כי קיומו של הסדר טיעון, אינו פוטר את בית המשפט מלפעול בהתאם למתווה שקיים בתיקון 113, לרבות קביעת מתחם ענישה. דעה זו באה לידי ביטוי בפסיקה שניתנה זמן לא רב לאחר כניסת התיקון לתוקף, כמו למשל בע"פ 3856/13 **שי גוני נ' מדינת ישראל** (3.2.2014), אשר בו, בסעיף 12 לפסק הדין נכתבו הדברים הבאים:

"בפסק דין שניתן לאחרונה בבית משפט זה בע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2013) ... נקבע כי קיומו של הסדר טיעון המתייחס לעונשו של הנאשם, בין אם קובע טווח ענישה ובין אם עונש קונקרטי, אינו מבטל את תחולת ההוראות שנקבעו במסגרת התיקון. באותו עניין נקבע כי אין בהסכמת הצדדים לעניין העונש הראוי כדי למנוע מבית המשפט לבחון את העונש המוסכם על פי המבחנים הקבועים בחוק, תוך יישום הוראותיו... עניינו של התיקון הוא בקביעת אמות מידה לגזירת עונשו של נאשם. התיקון אינו מוציא במפורש, לעניין תחולת אמות מידה אלו, מצב בו ערכו הצדדים הסדר טיעון לעניין העונש. אני סבורה כי אין בו לשנות מהמדיניות המשפטית שהייתה נהוגה ערב כניסתו לתוקף, לפיה בית המשפט אינו כבול לעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, ועליו לבחון בהתאם לאמות המידה המקובלות... אותן 'אמות מידה מקובלות', שבטרם התיקון היו שיקולי הענישה המוכרים בראי נסיבות המקרה ונסיבותיו האישיות של הנאשם, מעוגנות כיום (בשינויים כאלו ואחרים) בסעיפים 40א-40טו לחוק העונשין".

כיוצא בזה נקבע לאחרונה בע"פ 7850/21 **דסוקי נ' מדינת ישראל** (9.6.2022) בפסקה 12: **"בקביעת מתחם הענישה בית המשפט אינו כבול להסכמות הצדדים, והוא מוסמך, ואפילו נדרש, לקבוע את מתחם הענישה הראוי בהתאם להוראותיו של תיקון 113 לחוק העונשין ובהתייחס לנסיבות המקרה שלפניו... אם לא כך יהיה, שיקול דעתו של בית המשפט לדחות הסדרי טיעון אשר נערכים בין הצדדים יישלל ממנו מניה וביה - תוצאה בלתי-רצויה ומנוגדת להלכה פסוקה...".** לכן נידרש גם אנו לקביעת מתחם ענישה, למרות ההסדר שהוסכם בין הצדדים.

הערכים המוגנים והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה

על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **"בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט".** בהינתן העבירות החמורות שבהן הורשע הנאשם, דומה כי אין צורך להכביר במילים על הפגיעה החמורה בערך

העליון של קדושת החיים, ובערכים מוגנים נוספים של שלמות הגוף, של ביטחון המדינה וביטחון תושביה, וכן הערך המוגן של הגנה על שלומם וביטחונם של אנשי כוחות הביטחון עליהם נמנים המתלוננים, שהנאשם ניסה לפגוע בהם ואף החל בהכנות מעשיות לרצוח אחד מהם.

כאשר בוחנים את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות בסעיף 40ט לחוק העונשין, נראה כי אלו מתקיימות בעניינו של הנאשם. כאמור לעיל, עסקין בנאשם שבעודו מרצה בכלא קציעות עונש של 19 שנות מאסר, לאחר שהורשע בביצוע עבירות ביטחוניות חמורות, שגמלה בליבו החלטה לרצוח קצין יהודי בשב"ס, **"כנקמה על מה שסבר שהינה החלטתו של הדר לביטחון פנים גלעד ארדן, לשבש את קליטת הטלפונים הניידים בכלא קציעות, וכן משום שסבר שהסוהרים מרבים בחיפוש"** כלשונו של כתב האישום שבו הודה הנאשם. לשם כך, החל הנאשם בתכנון מוקדם של ביצוע העבירות על ידי הכנה של שתי סכינים מפיסות מתכת שחתך ממגשי האוכל שבכלא, השחזי את פיסות המתכת וצירף להן ידיה מפלסטיק. בהמשך החביא הנאשם את שתי הסכינים מתחת למזרון מיטתו מתוך כוונה לרצוח קצין שב"ס ובמטרה לעורר פחד ובהלה בציבור, ובכך לאלץ את הממשלה לפעול לטובת האסירים הביטחוניים בכל הקשור להכנסת טלפונים ניידים לכלא קציעות.

אין חולק כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הוא מלא, בהיותו מבצע בלעדי של מכלול העבירות הקשורות לאירוע, החל משלבי התכנון, עבור דרך ההכנה של האמצעים לביצוע הרצח שתכנן הנאשם לבצע, וכלה בהוצאה לפועל של התכנית, שלמרבה המזל לא צלחה, והסתיימה "רק" בניסיון רצח של קצין שב"ס. הנזקים שנגרמו למתלון 1 כתוצאה מהחתך בצווארו, הצריכו הרדמה מקומית ותפרים כפי שעולה מהמסמכים הרפואיים שהוגשו לבית המשפט **ת/8**. אשר לנזק החמור שהיה עלול להיגרם מביצוע העבירות שבהן הורשע הנאשם, יש לזכור שלמרבה המזל, נחלץ המתלון 2 לעזרתו של המתלון 1, והגם שבסופו של דבר בדרך נס הנזקים הגופניים שנגרמו למתלון 1 אינם חמורים מאוד, נראה כי נוכח האופן שבו פגע הנאשם במתלון על ידי דקירה בצווארו, הנזק שנגרם למתלון 1 היה יכול להיות חמור בהרבה, ואלמלא עזרתו של המתלון 2, האירוע היה יכול להסתיים בתוצאה חמורה בהרבה, וחלילה אף בתוצאה קטלנית.

יתירה מכך, הנאשם לא הסתפק בדקירתו של המתלון 1, והמשיך לפגוע גם במתלון 2, שאותו דקר בכתפו השמאלית, דקירה אשר הצריכה תפרים באמצעות סיכות לעור כעולה מ-**ת/9**.

באשר לנזק שנגרם למתלון 1 הרי למרות שבדיון מיום 7.6.21 התבקש תסקיר נפגע עבירה בעניינו של המתלון 1, בסופו של דבר הוא מסר לעובד הציבור שפנה אליו בעניין זה כי הוא אינו מעוניין שיוגש תסקיר בעניינו, כעולה ממכתבה של מפקחת נפגעי עבירות מיום 4.10.21. עם זאת, ניסיון החיים מלמד כי פגיעות מסוג זה עלולות להותיר צלקות נפשיות לאורך זמן אצל הנפגעים, והדברים עולים בקנה אחד גם עם דברי ב"כ המאשימה, כי המתלון 1 לא זומן לעדות בתיק זה בשל הטראומה שממנה סבל בתקופה שבה היה אמור להעיד.

נסיבת חומרה משמעותית נוספת היא העובדה שהנאשם ביצע את העבירות החמורות שבהן הורשע בעודו מרצה עונש חמור של 19 שנות מאסר שנגזר עליו לאחר שהורשע בעבירות ביטחון אחרות, ועובדה זו לא הרתיעה אותו מלהמשיך ולבצע עבירות נוספות וחמורות בתוך כותלי הכלא כלפי קציני שב"ס.

תכלית ורמת הענישה בעבירת הניסיון לרצח שהוא מעשה טרור נגזרת בין היתר מחוק המאבק בטרור תשע"ו - 2016, אשר סעיף 37(ב) שבו קובע כדלקמן: **"העובר עבירה שהיא מעשה טרור, למעט עבירה כמפורט להלן, דינו - כפל העונש הקבוע לאותה עבירה אך לא יותר מ-25 שנים:(1) עבירה לפי חוק זה; (2) עבירה לפי סימן ב' או סימן ד' לפרק ז' לחוק העונשין; (3) עבירה שדינה מאסר עולם חובה"**. הסעיף האמור מבטא את עמדתו של

המחוקק ביחס לחומרה היתירה שיש בעבירת ניסיון הרצח שהוא מעשה טרור שהעונש המרבי בגינה עומד על 25 שנות מאסר, בשונה מעבירת ניסיון הרצח "הרגילה" המצויה בסעיף 305 לחוק העונשין שדינה 20 שנות מאסר.

מדיניות הענישה הנוהגת

אשר לרמת הענישה הנוהגת בעבירה של ניסיון רצח שהוא מעשה טרור שבה הורשע הנאשם באישום השני, שהיא למעשה העבירה העיקרית שבה הורשע הנאשם, ניתן ללמוד עליה מפסיקה שמתייחסת לעבירות דומות. בפתח הדיון בעניין זה יצוין כי ב"כ הנאשם ציין בטיעונו כי הוא מפנה לפסקי דין שבהם נאשמים במעשים חמורים יותר מאלה שיוחסו לנאשם שלפנינו, לא הואשמו בעבירה של ניסיון רצח, ולכן לא ניתן להקיש מהפסיקה שאליה הפנה, מפני שמדובר בעבירות שונות מהעבירה העיקרית של ניסיון לרצח שהוא מעשה טרור שבה הורשע הנאשם. כמו כן, ראוי לציין כי חוק המאבק בטרור הוא חוק חדש יחסית, ולכן הפסיקה הנוגעת לעבירות שבחוק זה אינה רבה.

נדון תחילה בשני פסקי דין שהוגשו ע"י המאשימה. בתפ"ח 33478-01-16 **מדינת ישראל נ' סעיד קומבוז** (26.10.2016), נדון עניינו של הנאשם שהורשע על פי הודאתו, בעבירות ניסיון רצח, לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, ובעבירה נוספת של החזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין. במסגרת ההסדר הסכימו הצדדים על תיקון עובדות כתב האישום ואולם לא הייתה הסכמה לעניין העונש. כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, עובר לחודש דצמבר 2015, בהמשך לגל הטרור שפקד את מדינת ישראל, גמלה בלבו של הנאשם החלטה לבצע פיגוע טרור רצחני נגד יהודים, ולמות "כשהיד". הנאשם החל לצפות בסרטונים באינטרנט על פיגועי התאבדות והחל לתכנן פיגוע, בין היתר על ידי פנייתו לאדם שעבד אצלו, בבקשה לרכוש באמצעותו כלי נשק בכדי לבצע פיגוע טרור.

בתחילה ניסה הנאשם לדרוס חייל שעמד בתחנת אוטובוס, ובהמשך לאחר שגמלה בלבו ההחלטה לבצע את פיגוע הטרור, הצטייד בסכין מטבח בעלת להב באורך של 16 ס"מ, והגיע עם רכבו לכיוון העיר העתיקה בירושלים. לאחר שסיים להתפלל במסגד אלאקצא, הגיע הנאשם לתחנה המרכזית בירושלים כשהוא אוחז בידו סכין, ומשהבחין בחייל החל לעקוב אחריו עד אשר שלף את הסכין, התנפל על החייל וניסה לדקור אותו בצווארו. הסכין פגעה בכתפו הימנית של החייל, אשר נפל על הארץ, אולם הצליח לקום ולהיאבק בנאשם, ומאבטח שהגיע למקום תפס את הנאשם והפיל מידו את הסכין. כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרם לחייל פצע דקירה חודר באזור הגב העליון והכתף. בית המשפט המחוזי בירושלים גזר על הנאשם 17 שנות מאסר, מאסר מותנה וכן פיצוי בסך 50,000 ₪. מדובר בנסיבות דומות במובנים מסוימים לנסיבות שלפנינו, אולם עניינו של הנאשם דן חמור מעט יותר מפני שהוא תקף גם קצין נוסף ואף הורשע בעבירות לפי חוק המאבק בטרור.

ב"כ המאשימה הגיש גם את תפ"ח 35120-10-15 (נצרת) **מדינת ישראל נ' יחיא** (15.11.2016), שבו נדון עניינו של נאשם יליד 1995 תושב אזור יהודה ושומרון, אשר הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין; החזקת סכין שלא כדין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין; וכן כניסה לישראל שלא כדין (ריבוי עבירות), ונדון ל- 17.5 שנות מאסר. אולם מדובר בפסק דין שאושר בבית המשפט העליון (בע"פ 10111/16 **יחיא נ' מדינת ישראל** (15.2.2018)), אשר דחה את הערעור שהוגש על חומרת העונש, אשר ממנו לקוח הציטוט שהובא בתחילת פרק זה, בדבר החומרה היתירה שיש בעבירות מסוג זה, שמבוצעות ממניע אידיאולוגי של פגיעה ביהודים. בכל אופן, העבירות שבהן הורשע הנאשם שם ונסיבות ביצוען פורטו כבר לעיל, ונזכיר רק כי בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 17.5 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ופיצוי בסך 40,000 ₪, וגזר הדין אושר כאמור בבית המשפט העליון. גם כאן הנסיבות דומות לנסיבות של הנאשם שלפנינו, אולם הדקירה של המתלונן 2 מהווה נסיבה מחמירה נוספת, יתר על הנסיבות בעניין **יחיא**.

בע"פ 9560/17 **בהאא עויסאט נ' מדינת ישראל** (21.5.20), שם נדון עניינו של המערער אשר הורשע בעבירות של ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, ובעבירה נוספת של החזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק. כמתואר בפסק דינו של בית המשפט העליון, בשלהי חודש ספטמבר 2015, פרץ גל של אירועי טרור רצחני ברחבי מדינת ישראל. על פי כתב האישום, המערער שהתגורר בשכונת ג'בל מוכאבר בירושלים, צפה ברשת האינטרנט בסרטונים של "שהידים", וביקש להצטרף לאותם מרצחים, ולבצע אירוע דקירה בכדי לזכות בתואר "שהיד". לשם כך, הצטייד המערער בסכין באורך 12 ס"מ ממטבח ביתו (בפסק הדין בעליון נכתב בטעות 12 מ"מ, אולם בפסק הדין המחוזי נרשם 12 ס"מ - א.מ.), ויצא לשכונת "נוף ציון" הסמוכה למקום מגוריו. המערער תצפת אל עבר הכביש ונמלך בדעתו אם לנסות לדקור נוסעים בכלי הרכב שנסעו בכביש, והחליט להימנע מכך.

התנהגותו של המערער עוררה את חשדם של עוברי אורח שהזעיקו את המשטרה. לאחר הגעת כוח משטרה למקום, אחד השוטרים פנה אל המערער ושאל אותו לפשר מעשיו, וביקש ממנו להרים את ידיו וחולצתו. המערער הרים את ידו השמאלית, ואילו את ידו הימנית הצמיד אל הגדר שלצדו, ובשלב זה ביקש להרים את ידו ולבצע את זממו בשוטר שעמד מולו, אך בטרם הספיק לעשות זאת, הבחינו השוטרים בלהב הסכין המבצבצת משרוולו והשתלטו עליו. בית המשפט המחוזי בירושלים גזר על המערער 16 שנות מאסר בפועל ומאסר על תנאי. בית המשפט העליון הקל מעט בעונשו של המערער והעמיד את עונש המאסר על 14 שנות מאסר בפועל, והותיר על כנם את יתר רכיבי העונש. הנסיבות כאן קלות יותר מהנסיבות שלפנינו, מפני שהמערער שם נתפס בטרם הצליח לבצע את זממו.

בתפ"ח (באר שבע) 6908-10-20 **מדינת ישראל נ' סאלם אבו דאהר** (15.9.2022) נדון עניינו של נאשם, תושב רצועת עזה, אשר הורשע בבית משפט זה בשורה של עבירות בטחון חמורות בניגוד לחוק המאבק בטרור והחוק למניעת הסתננות. הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב האישום והורשע בו, והוסכם כי המאשימה תעתור ל - 9 שנות מאסר ואילו ההגנה תהא חופשית בטיעוניה. מהאישום הראשון עולה כי הנאשם התגייס לזרוע הצבאית של וועדות ההתנגדות העממיות, עבר אימונים צבאיים, הכשרות על אמצעי לחימה שונים ואימוני כושר, ושובץ בחוליית תצפית שחבריה ביצעו תצפיות בגבול בכדי להבחין בתנועות כוחות צה"ל, ולהעביר את המידע לפעיל אחר בזרוע הצבאית. בגין אישום זה הורשע הנאשם בשתי עבירות של חברות בארגון טרור, עבירה של אימונים או הדרכה למטרות טרור, וכן עבירות בנשק, והכל בניגוד לחוק המאבק בטרור.

מהאישום השני עולה כי הנאשם היה שותף לקשר לבצע פעילות צבאית של ירי טילים לעבר ישראל, ובמסגרת זו הנאשם ואחרים הכינו ליד ביתו של הנאשם שני טילים בתוך במות שיגור שכוונו לירי לעבר ישראל, כיוונו טיימר ועזבו את המקום. כתוצאה מכך, שני הטיילים שוגרו לעבר ישראל, אחד מהם התפוצץ באוויר והשני נפל בשטח עזה. **בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירה של ניסיון לרצח המהווה מעשה טרור.** מהאישום השלישי עולה כי הנאשם הסתנן לישראל בכדי להיעצר, כשהוא נושא על גופו מטען חבלה במשקל 7 - 8 ק"ג, שהכיל חומרי נפץ מסוגים שונים, עם חלקי מתכת שונים, והיה בכוחו לגרום למוות אם היה מופעל. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירה של פעולה בנשק לפי חוק המאבק בטרור, ובעבירה נוספת של הסתננות מזוינת לפי החוק למניעת הסתננות. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה הראוי בגין האישום הראשון נע בין 4 ל-7 שנות מאסר, **בגין האישום השני בין 8 ל-14 שנות מאסר**, ובגין האישום השלישי נע המתחם בין 2 ל-5 שנות מאסר, ובסופו של דבר גזר על הנאשם עונש כולל של 9 שנות מאסר. גם כאן, בסופו של דבר הנאשם לא הצליח להוציא לפועל את מזימותיו, ולכן הנסיבות קלות יותר מאלה של הנאשם שלפנינו שדקר שני קציני שב"ס.

נוכח האמור, ובהינתן מדיניות הענישה הנוהגת שפורטה לעיל, אנו סבורים שהמתחם שהוצע ע"י ב"כ המאשימה מתיישב

יותר עם הנסיבות ועם הפסיקה הנוהגת, והוא נראה לנו סביר, בניגוד למתחם שהוצע ע"י ב"כ הנאשם. לכן, אנו קובעים כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות ונסיבותיהן הוא בין 12 ל-20 שנות מאסר, כפי שהציע ב"כ המאשימה בטיעוניה, לצד עונשים נלווים.

2. קביעת העונש בתוך המתחם

כאמור לעיל, בהתאם להסדר בין הצדדים, המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם עונש של 12 שנות מאסר בפועל, במצטבר לתקופת מאסרו הנוכחי. מדובר בעונש שנמצא ברף התחתון של מתחם הענישה, אך אינו חורג מהמתחם. כידוע, בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין, בגזירת דינו של נאשם רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. לכן, בקביעת עונשו של הנאשם, יש לתת משקל מסוים לעובדה שבסופו של דבר הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון, וכי הפקיד סכום משמעותי לפיצוי המתלוננים, ובכך ניתן לראות כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו. עם זאת, יש לזכור כי הנאשם עשה זאת לאחר שנשמעו הוכחות בתיק, שבמהלכן העיד גם אחד מנפגעי העבירה, ולכן לא היה בהודאתו כדי לחסוך זמן שיפוטי משמעותי, וגם לא למנוע את עדותו של אחד מנפגעי העבירה - המתלונן 2, שהעיד בפניו, כאשר עדותו של מתלונן 1 לא נשמעה, מפני שכלל לא זומן להעיד בשל מצבו הנפשי.

עוד יש להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם, כולל מצבו הרפואי של אביו, וכן את הנתק התקשורתי ממשפחתו שלטענת בא כוחו של הנאשם החמיר את מצבו הנפשי כעולה מהגיליון הרפואי של הנאשם **2/** מתאריכים 28.12.2016 ו-29.3.2019, מהם עולה כי הנאשם קיבל טיפול תרופתי לאחר התייעצות עם רופא פסיכיאטר, בין כותלי הכלא.

מנגד, יש לשקול את העובדה שמדובר בנאשם בעל עבר פלילי בעבירות בטחון, אשר ביצע את העבירות כאשר הוא מרצה עונש מאסר ממושך. בנוסף, אל מול הנסיבות האישיות של הנאשם עומדות נסיבות החומרה שפורטו לעיל, ובמיוחד העובדה שמדובר בעבירות טרור שבוצעו מתוך מניע אידיאולוגי, ובעבירות מסוג זה יש לתת את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ולהעביר מסר חד משמעי לפיו המבצעים פגיעי טרור ייענשו בחומרה רבה, כפי שקבע גם בית המשפט העליון בפסק הדין בעניין **יחיא** שציטוט ממנו הובא לעיל: **"על בית המשפט לדבר בעניין זה בקול ברור, צלול ומחמיר"**.

שקול הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, היה אמור להביא להצבת עונשו של הנאשם לכל הפחות ברף האמצעי של המתחם, ובוודאי שאין מקום להטיל עליו עונש החורג לקולא מהמתחם האמור. עם זאת, נוכח הסדר הטיעון ונימוקיו, ובעיקר הודאתו של הנאשם, ונכונותו לפצות את נפגעי העבירה, תוך הפקדת סכומי הפיצוי כתנאי להסדר, מצאנו לכבד את הסדר הטיעון ולהטיל עליו את העונש לו עתרה המאשימה, המצוי למעשה ברף התחתון של מתחם העונש ההולם.

אשר לשאלת הצטברות העונשים, הרי שההגנה כלל לא התייחסה לסוגיה זו, ובכל מקרה לא הובאו בפנינו נימוקים מיוחדים המצדיקים את חפיפת העונשים. נציין, כי ככלל מקום בו אסיר מבצע עבירה חמורה בעת שהותו במאסר, שיקולי הגמול וההרתעה מחייבים הטלת עונשים מצטברים.

ד. סוף דבר

נוכח כל האמור, החלטנו לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 12 שנות מאסר בפועל, אשר ירוצו במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה הנאשם, אשר נגזר עליו בתיק אחר.
 2. 18 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע או עבירה לפי חוק המאבק בטרור.
 3. פיצויים בסך 120,000 ₪, אשר 90,000 ₪ מתוכם למתלון 1 ו-30,000 ₪ הנותרים למתלון 2. נמסר לנו כי הסכום כבר הופקד בקופת בית המשפט, כפי שהוסכם בהסדר הטיעון, ויש להעבירו למתלוננים לפי פרטים שיועברו ע"י המאשימה.
- זכות ערעור כחוק בתוך 45 יום.

ניתן היום, ד' שבט תשפ"ג, 26 ינואר 2023, בנוכחות הצדדים.

**אהרון משניות,
שופט**

גילת שלו, שופטת

יעל רז- לוי, שופטת